آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی کومیته‌سی‌نین
اورقانی
نمره ۶۰ (۳۴۹) ایکینجی دوره

بو روزنامه هیئت تحریره واسطه‌سیله
اداره اولونور
اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی
مرکزی کومیته بناسیندا

جمعه ۲۴ آبان ۱۳۲۵
تک نمره ۱۰ شاهی

آبونه	ایلیک	۱۲۰ ریال
۶	آیلیق	۶۵ »
۳	»	۳۵ »
۱	»	۱۲ »

آذربایجان

زنجان مسئله‌سی

آذربایجان خلقی حقیقی امنیت و آزادلیق طرفداری‌در خلق آزادلیق دشمنلری‌نین خائنانه تشبثلرینه صون قویولدی

طهرانا گئتمیش نماینده‌لریمیز ۲۳ خرداد ۱۳۲۵ تاریخلی موافقت نامه‌نین تکمیلیندن اوتری طهرانا گئدیب بیر اوزون مدت اورادا بوباندیقدان صونرا موافقت نامه‌نین قالمیش ماده‌لرینی تکمیل ائدرک آذربایجانا گلدیکده خلقیمیز صون درجه علاقه ایله ایشین نتیجه‌سینی گوزله‌ییر. بونا گوره نماینده‌لریمیزین خلقه گله‌جکده وئره‌جکلری توضیحلره باخماباراق بو باره‌ده بحث ائتمکی لازم بیلدیک.

ایالتی انجمن ۲۰ آبان تاریخلی جلسه‌سینده زنجانین ملی قوه‌لردن تخلیه اولماسینی قراره آلدیقدا آقای ژنرال دانشیانا اورانین قیزیل باش و فدائی دسته‌لرینین بوشالماسینا دستور وئریلمیشدیر. آقای ژنرال دانشیانین ۲۲-۸-۲۵ ده ایالتی انجمنین رئیسی آقای شبستری‌یه ائتدیگی تلگراف موجبنجه زنجانین بوشالماسی انجام تاپمیشدیر. بو، او دیمک دئمیلدیر که مخالف و مرتجع آداملارا جور به جور تعبیرلر ائتمکه امکان وئریله‌جکدیر. مرتجعلر چالیشیردیلار که، زنجان مسئله‌سینی اورتایا آتماقلا ایران خلقلری ایله آذربایجان آراسیندا سوءتفاهم یاراتدیب و موقعیتدن استفاده ائتسینلر. لاکن بیز فرقه‌میزین اول تشکیلینده دئدیگیمیز کیمی هنچ وقتینده ایراندان آیریلماق فکرینده دئییل‌ایدیک. بیز زنجانا و آذربایجانین اوبیری نقطه‌لرینه بیر نظر ایله باخیریق. بیز ایران خلقلری‌نین آزادلیغینا جدی صورتده علاقه‌دار اولدیغیمیزی و امپریالیستلرین اونلاری آلداتماقلا بیزه یاپیشدیردیقلاری تهمتلرین یالان اولدیغینی دفعه‌لرله اثبات ائتمیشیک. اونلار، زنجان مسئله‌سینی بویوک‌لندیرمکله بولانیق سودان بالیق دوتماق و قارداش قیرغینی سالماق خیالیندا ایدیلر.

اونلار، آزادلیغی معین بیر سرحد ایچه‌ریسینده یا داها دوغروسو آذربایجاندا محدود بیر صورتده ساخلاییب و اونون ایرانین باشقا نقطه‌لرینه سرایت ائتمه‌سینین قارشی‌سینی آلماق ائتمه‌ییردیلر.

لاکن فرقه‌میز اونلارین نقشه‌لرینین عکسینه اولاراق آزادلیغی بوتون ایرانا نشر ائتمک ایچون خیانتکار گئدیب مرتجعلرین تشبثلرینه صون قویدی.

اولوب ایالتی انجمن طرفیندن انتخاب ائدیلمیش و دولت طرفیندن تعیین اولونان بیر والی‌نین اداره‌سی آلتیندا اداره اولوناجاقدیر.

زنجان مسئله‌سی ساده بیر موضوع اولماقلا برابر بیز زنجانلیلاری تاریخی سابقه، دیل و باشقا خصوصیتلر نقطه نظریندن آذربایجانلی حساب ائدیریک. آنجاق آذربایجانی بهانه ائدیب ایران استقلالی و آزادلیغی دشمنلرینه بهانه وئرمه‌مک ایچون زنجان اوستونده اولان بحثلره خاتمه وئریب آزادلیغی بوتون ایراندا تأمین ائتمکله مرتجعلرین آرزولارینی گوزلرینده قویدیق.

ایندی بوتون ایران خلقی آزادلیق ایچون مبارزه ائدیر و قطعی موقعیتده بیزیمله‌در.

موافقت‌نامه موجبنجه آذربایجان ایالتی ۳ و ۴ نجی استاندان عبارت

خانملار قلوبی‌نین نوبتی قونفرانسی

دونن پنجشنبه گونی آبان آیی‌نین ۲۳-نده آخشام ساعت ۳ تمامدا خانملار قلوبی‌نین نوبتی قونفرانسی اولموشدور. قونفرانسدا شهر کومیته‌سینین صدر معاونی آقای ولائی و خانملار قلوبی‌نین هیئت صدری خانم دانش صحبت ائتدیلر، صونرا خانم مدینه توز شعرینی اوخودی. رسمی حصه‌دن صونرا قونسرت وئریلدی.

فریدون ابراهیمی

صلح اوغروندا

-۵-

قونفرانسین مقدماتی ایشلری

پاریس صلح قونفرانسی باشلانمادان اول کئچمیش ژوئیه آییندا ۴ بویوک دولتین خارجی ایشلر وزیرلری پاریسده انجمن تشکیل وئریب سابقده آلمانیا ایله متفق اولان ۵ دشمن دولتلر ایله باغلاناجاق صلح مقاوله‌لری باره‌سینده مفصل صورتده بحث ائتمیشلر.

بو مذاکره‌لرین پایه‌سی تهران، یالتا، پوتسدام و مسکو قونفرانسلاریندا قبول اولونان قرارلار اولموشدور. ژوئیه‌نین ۹ ینده ۴ وزیرلر هیئتی بو قراره گلمیشلر که ۱۷ دولتین صلح قونفرانسینا دعوت اولونسون.

۴ خارجی ایشلر وزیرلری قونفرانسیندا صلح قونفرانسینین داخلی مقرراتی حل اولونمالیدی، چونکه بو مقرراتی صلح قونفرانسی‌نین عمومی اجلاسینین عهده‌سینه قویماق، قونفرانسین ایشلرینده تاخیره قائل اولماق دئمکدیر. ۴ وزیرلر جلسه‌سینده بو خصوصدا قرار قبول ائتمک طبیعتاً آچاراق ایدی. مولوتوف سووئت خارجی ایشلر وزیری‌نین ۴ وزیرلر جلسه‌سینده اظهار ائتدیگی محکم و منطقی دلیللره باخمایاراق، مسئله قونفرانسین عمومی اجلاسینا حواله اولونمیشدی.

قونفرانسین داخلی مقررات مسئله‌سی چوخ اهمیته مالک اولان بیر مسئله اولدوغی ایچون، صلح قونفرانسیندان اوز منفعتلرین تأمین و «اوز اراده‌لرین تحمیل» ائتمک خیالیندا اولان امریکا و انگلیس نماینده‌لری، بو مسئله‌نی اوز نقطه نظرلری ایله حل ائتمک ایسته‌ییردیلر.

داخلی مقررات مسئله‌لریندن چوخ اهمیته مالک اولان بیر مسئله دانیشیقلاری و پیشنهادلاری تصویب ائتمک ایچون رأی آلماق قاعده‌سی ایدی. بو خصوصدا مولوتوفین پیشنهادی بو ایدی که، قرار قبول ائتمک ایچون نماینده‌لرین اوچده ایکی اکثریتی لازمدور، لاکن انگلیس و امریکا نماینده‌لری بو نظر ایله مخالفت ائتمیش و آخرده بو مسئله‌نین حل ائدیلمه‌سی عمومی اجلاسین عهده‌سینه قویولموشدور.

پاریس صلح قونفرانسی قرار اوزره ۲۹ ژوئیه‌ده تشکیل اولدی. بیرینجی جلسه‌نی فرانسه باش وزیری «ژورژ بیدو» افتتاح ائتمیش. لاکن جلسه‌لری اداره ائتمک ایچون نماینده‌لر آراسیندا اختلاف نظر اوز وئرمیشدیر. امریکا نماینده‌سی آقای «بیرنس» بو خصوصدا اوز اراده‌سینی تحمیل ائتمکه چالیشیردی. بالاخره قرار اولدی که، ۵ بویوک دولتلرین خارجه وزیرلری جلسه‌لری اداره ائتسینلر.

قونفرانسین بیرینجی هفته‌سینده ۲۱ دولتین نماینده‌لری عمومیتله اوز دولتلرینین نظریه‌لرین باغلاناجاق صلح مقاوله‌لری حقینده اظهار ائتمیشلر. بو

قالانی ۴ نجی صحیفه‌ده

احمد - احمد

انگلتره‌ده

۱ - پارلمنت‌ین یئنی اجلاس دوره‌سی
۲ - چورچیل تشبثلرینه دوام ائدیر

نوامبرین ۱۲ سینده انگلتره پارلمنتی‌نین ایکینجی اجلاسیه دوره‌سینی، قرال «۶ نجی ژورژ» افتتاح ائتمیشدیر. انگلیس عنعنه‌لرینه نظراً پارلمانین اجلاسلارینی قرال، ایش اوستونده اولان کابینه طرفیندن حاضرلانمیش نطقی اوخوماقلا افتتاح ائدیر.

بو دفعه‌ده «آتلی» حکومتی‌نین حاضرلادیغی پروقرام انگلتره قرالی طرفیندن اوخونمیشدور.

بو پروقرامین مهم قسمی انگلتره‌نین داخلی وضعیه عاید‌در. ایشچی حکومتی کئچن سنه ایش اوستونه گلدیگی صیرالاردا بوتون عام المنفعه صنعتی مؤسسه‌لرین و بانکلارین ملی‌لشدیریله‌جگینی اوز پروقرامیندا قید ائتمیش‌ایدی.

کئچن سنه، پارلمنت‌ده گئچیریلن قانونلار موجبنجه انگلیز بانکی و داش کومور صنایعی ملی‌لشدیریلمیش‌ایدی. بو قانونلار موجبنجه حکومت معین قسطلر ایله ایگیرمی ایله قدر بو مؤسسه سهامدارلارینین سرمایه‌لرینی تادیه ائده‌جکدیر.

شاه طرفیندن اوخونان یئنی پروقرامدا، انگلتره‌ده حمل و نقل مؤسسه‌لری، الکتریک توزیاتلاری و غیر نظامی طیاره چیلیق مؤسسه‌لری

قالانی ۴ نجی صحیفه‌ده

فریدون بازرگان

آمریقا دولتی‌نین خارجی سیاستی حقینده

نئچه مدت ایره‌لیدن بو گونه‌دک دنیاده گئدن سیاسی جریانلار عمومیتله دنیا سیاسی وضعیتینده اولان بیر پارا چتینلیکلری و صلح اوغروندا وجوده گلن بیر سیرا مانعه‌لری گوسترمکده‌در. بونوندا باشقا سببلری اولورسا اولسون آنجاق اونون بیر سببی‌ده ایکی بویوک منتصره صاحبلری اولان دولتلرین ناجور سیاستلریندن عبارتدر. بورادا آمریقا و اونون سرمایه صاحبلرینین تاپدیغی اوزلرینده قورولموش حکومتی بیر وظیفه داشیییر. آمریقا اقتصادیات نظرینجه دنیاده بویوک بیر مقام دوتموشدور اونون زنگین طبیعی ثروتلری اونون توره‌ندیگی صنعتی مایه‌لرینده‌ده چوخ اولدیغینا امکان یاراتمیشدور. بو حالدا ایسه او خارجده صاتیش بازارلاری اله گئتیرمک مجبوریتینده

بقیه‌سی ۲ نجی صحیفه‌ده

باکو رادیوسیندان

بین‌الخلق اجمال

دنیانین بوتون اولکه‌لرینده بویوک اوکتیابر سوسیالیست انقلابی‌نین ۲۹ نجی ایل دونومی مناسبتیله واقعلر سویله‌نمکده‌در موسقووا سووئتی‌نین طنطنه‌لی ییغینجاغیندا آ آ ژدانوفین معروضه‌سی ایله علاقه‌دار اولاراق خارجی مطبوعات سووئت اتفاقی‌نین محکم صلح یاراتماقا و تولکه‌نین تصرفاتینه انکشافی قید ائدرک دموکراسی روزنامه‌لر گوستریرلر که سووئت اتفاقی خلقلری دیج شرایطده، بحران و ایشسیزلیک اولمادان گئچیرلر.

خارجی روزنامه‌لر ژدانوفین نطقینی شرح ائدرک بیان ائدیرلر که هر هانکی قوه‌نین مقاومت گوسترمه‌سینه باخمایاراق سووئت اتفاقی‌نین بو مقصده چالیشیر. امیدوار خارجی ایشلر وزیرلری قونفرانسیندا ایتالیا و رومانیا صلح مقاوله‌نامه‌سی حل اولوناجاقدیر وزیرلر رومانیا ایله صلح مقاوله‌سینین راضیلاق الده ائدیلمه‌ین ماده‌لرینی مذاکره ائدیرلر.

آمریقا بیرلشمیش جمهوریتلرینده کئچیریلمیش سئچکیلر نتیجه‌سینده جمهوریتلرین سئچکی موقعی هر نماینده‌لر مجلسینده، همده سناتدا یوکسلمیشدیر. جمهوریتچیلر مجلسده ۲۴۶ یئر (داهاقیلکیندان ۵۳ یئر آرتیق)، دموکراتلار ایسه ۱۸۶ یئر (داهاقیلکیندان ۵۳ یئر آز) آلمیشلار. بو دفعه جمهوریتچیلر بوجود بدی اوستونلوگه مالک اولدیلار.

بقیه‌سی ۳ نجی صحیفه‌ده

دنیا خبرلری

آذربایجان رادیوسیندان

سووئت اتفاقی ضد فاشیست جوانلار کمیته‌سینین ییغینجاغی

سووئت اتفاقی ضد فاشیست جوانلارین کمیته‌سینین گئنیش ییغینجاغی اولموشدور. کمیته‌نین رئیسی بین‌المللی دموکرات جوانلارین بایرام گونی مناسبتیله دانیشمیشدیر. بو جلسه‌ده بین‌الخلق جوانلاری تشکیلاتینه شرکت ائدنلری گوسترمیشدیر. بو تشکیلاتدا فاشیزم قالیقلاری‌نین آرادان قالدیریلماسی و محکم و دوامی صلحین قورولماسی یولوندا جوانلارین بیرلشمه‌لری قید ائدیلمیشدیر.

اوکراینا جمهوریتی نماینده‌لر هیئتی‌نین رئیسی ماتوئیلسکی، بلاروسیا نماینده‌لر هیئتی‌نین رئیسی کیسلف و باشقا نماینده‌لر ییغینجاقدا شرکت ائتمیشلر.

نیویورکدا

صباحکی گون نیویورکدا اولان خارجی روزنامه یازارلارین اتحادیه‌سی بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتینین بیرینجی ییغینجاغی مناسبتیله تشکیل وئرمیشدیر. بو ییغینجاقدا بویوک دولتلرین خارجی ایشلر وزیرلری بیرلشمیش ملتلر تشکیلاتینین رئیسی اسپاک حاضر اولموشلار. سووئت اتفاقی خارجی ایشلر وزیری‌نین معاونی ویشینسکی

دورت بویوک خارجی ایشلر وزیرلری‌نین جلسه‌سی

دورت بویوک دولت خارجی ایشلر وزیرلری دونن گئجه‌کی جلسه‌لرینده تریست مسئله‌سی حقینده دانیشمیشلار. خارجی ایشلر وزیرلری ایتالیا ایله صلح معاهده‌لرینه باخمیشلار مسیو مولوتف طرفیندن بونده صلح کنفرانسینداکی پیشنهادلار امرله‌لی سوروله‌نمیشدیر. مسیو مولوتوفین پیشنهادی اوزره تریستده تام آزادلیق اساسینده سئچکیلر و مجلس اولمالیدیر. بئله بیر حالدا تریستده حاکمیت مجلس الینده اولور. قرار اولموشدور که خارجی ایشلر وزیرلری بو گون یئنی‌دن جلسه تشکیل وئریب آیری مسئله‌لر باره‌سینده دانیشیلار

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

علی اولفتی

خواهش ائدیره‌م که تصحیح اولونسین مطبعه دموقراسی سینا...

من روزنامه مدیرین قاباقکی نمره‌لرینده «مطبعه دیکتاتورلیغینا...» عنوانیندا بیر مقاله یازمیش‌ایدیم. ایندی مطبعه‌دن «مطبعه دموقراسی‌سینا...» عنوانیندا مدیریمیزه بیر مکتوب یازیب و آقای مدیرده منه بو مقاله‌نین خبری‌ده سنون شرح‌ده‌ده اونو اوخوماقی امر ائتمیشدیر. هرحالده‌ایم آقای مدیر جنابی لازیما که بنده‌ده بو مقاله‌نی یا داها دوغروسو مطبعه‌دن گلمیش مکتوبی اوخودیم. اما بیرداه باشا دوشمه‌دیم. هر حالدا آقای مدیره یئنه یازمیشلار.

تولولار دئدیکیمیز مدیرلر حالوا پیشیر. آقای مدیر! اورادا قیل باقیندا آگاه‌سیب لوزیلی یئک گوروب

قالانی ۴ نجی صحیفه‌ده

آمریقا دولتی نین خارجی سیاستی حقینده

۱ نجی صحیفه‌دن بقیه

قالیبشدر . شبهه‌سیزده آمریقا بو مقصدی یئرینه یئتیرمک و بو ساحه‌ده ثابت الده ایتمکدن اوترو چالیشماقدادر . بئله‌لیکله بیرلشمش آمریقا تولکه‌لرینین سیاستی بونا اساسلانارلاق و اونون بو گونکی سیاسی فعلی اقتصادی مقام و موقعیتینی قوروماق و اونو داهادا گئنیشلندیرمکدن عبارت اولموشدر . بوناگوره‌ده آمریقانه تکجه خارجی تولکه‌لرینکه توز ایچریسینده‌ده بئله قارالار ایچون هر بیر سیاستی اعمال ایتمکدن و نتیجه‌ده آمریقانین بو گونکی اقتصادیاتینی ساخلاماقدان گئری چکینمه‌میشدر . ۲ ایل بوندان اییره‌لی روزولت جمهور ریاستینه منجیان زمان آمریقا مرتجع‌لری والاسین اونون معاونی سئچیلمه‌مه‌گینه و ترومنین بو وظیفه‌ده اولمه‌قونا چالیشاراق و بو ایشده مقصدلرینه چاتیشلار . روزولت وفات ایدیکده ترومن جمهوریت رئیسی اولدی او روزولتین همکرلاری یا خود سرمایه صاحب لارینن اراده‌لرینه آلت اولمالارینی ایشدن خارج ایدیب توزلارینه هابئله سرمایه‌چی لرین تمایل‌لرینه اطاعت ایدنلری ایش اوسته گتیردی . بئله‌لیکله آمریقانین ایندیکی حکومتی یاراتیلمشدر . بو توللادا عملده گوستریلیب تورته چاتدیقی کیمی بو حکومتین خارجی سیاستی ، سرمایه‌چی لرین منفعت لریله دولاناراق ، نه تک آمریقا خلقی و صلح ایچون فایدالی اولمایب بلکه‌ده ۳ نجی بین الخلق محاربه اودینی آلاولاندیران بیر سیاست اولموشدر . آمریقا دولتی‌نین آچیق و گیزلی صورتده فرانکو فاشیست حکومتیندن طرفدار اولماسی ، اونون اوروپا شرقده بالکان تولکه‌لرینده آپاردیغی سیاستی ، چین داخلی ایشلرینده کی دخالت اونون خارجی سیاستی‌نین نه اولدوغونو گوسترمیشدر . ایندی آمریقانین استحصالات گوجی ئله بیر وضعیته گلیب چاتمیشدر که گئچمیش اصول اوزره آمریقانین اقتصادیات عرادسینی دولاندیرماق ممکن دگیلدر . ایله بیر وضعیتده‌کی تجارتی بازارلار الـه گتیرمک که بازارلاری الده ساخلاماق تمامیله لازم اولوب و بونا گوره‌ده بو مقصده چاتماق ایچون آمریقا دولتی یارامار خارجی سیاستیله ، استبداد خاصیتلی حکومتلره آرخالاناراق ضعیف و کیچیک ملتلره تجاوز ایتمکه جان آتماقدادر . آمریقانین حقیقی حاکمیت طبقه‌سی‌نی سرمایه و کارخانه و صنایع صاحب‌لرینه مانعلرینی تعیین ایتمک ، سرمایه‌لرینی داها چوخالتماقدان ، اوتری هر بیر یارامارز ایشلره ، ۳ نجی بین الخلق محاربه یارادماقدادر حاضردولار ، حکومت باشچی‌لارینین صلح ایچون سوبله دیگری‌ نطق‌لرده یالنز دنیا عوام خلقینی آلـداتماق ایچون اولموشدر .

بو گیبروضعیت قاباقا گلدیکده آمریقا آزادیخواه‌لاری ، بـو قسادلا دولی ، چورومونش اقتصادی قورولوشلا اداره اولان تولکه‌نین دوشونجه‌لی شخص‌لری حکومتین دوزگون اولمایان سیاستینی تنقید ایتمک اوتون چین ، بالکان یاشقا تولکه‌لرده آپاردیغی سیاستلری بیسله بیرلر . آمریقانین سابق تجارت وزیری والاسین سوبله‌دیگی نطق‌لرین ان گورکملی نوبه‌سی حساب ایدیلیر . والاسین نطقی بویوک و گئنیش آمریقا خلق کوتله‌لرینین ترجمانی اولموشدر . او حکومت سیراسیندا اولدوغو حالدا ، حکومت باشچی‌لارینین استعمارچیلارایله بیرلیکده آپاردیقلاری سیاستی ، بویوک دموقرات دولت‌لرله دوشماچیلیق گوسترمه‌لرینی تنقید ایدمرک خارجی سیاستده اساسلی بیر دونوشین یاراتماسینی طلب ایتمیشدر . غرب دموقراسیاسیندا اولان ، خلق طبقاته اعتاسیر تالـانی خاصیتی ، بـه‌ده بـو ایشده میدانا چخیب و والاسی قابینه‌دن دالی چکیلمه‌گه مجبور ایتمیشدر . بو ایسه آمریقا خلقی‌نین دوزگون و حقلی سوزلرینه قارشی هیچ بیر مانعه اولا بیلمز بلکه‌ده تشکیل تاپیش بئله بیر جبهه‌نی گوجله‌ندیرمیشدیر . صون دفعه آمریقادا سئچکی اولدوغی حالدا ایکی بویوک دموقرات و جمهوریتچی فرقه‌لرین بیربیرین موفقیته گوره خصوصیله چرچیلین دیدیگی بیر سوزی مرانلاشدیریب‌ سو آمریقانین نه کیمی خارجی سیاستی اولدوغو و کیملرله همکارلیق آپاردیغینی آیدینلاشدیریر . چرچیل ، کهنه محافظه کار قوردی دییبدیر که : « ایسترسه دموقرات ، ایسترسه جمهوریخواه‌لار سئچکیلرده موفق اولورسالار آمریقا خارجی سیاستی دگیشیلیمه‌جکدر . » شبهه‌سیز که‌جکده آمریقا خلقی داها چوخ آییبینی فکرلر ، مترقی سیاسی عقیده‌لر وجوده گلمه که برابر خلقین مقصدلری اساسیندا ، بویوک دموقرات دولتلرله صلح مبارزه‌سی اوغروندا همکارلیق یاراتماق سیاستی وجوده گلیب و بو توللا سرمایه و پـول آلتی اولان سیاست عمرینی تونازاجاقدر . آمریقادا گله‌جکده بیر گوجلی فرقه‌نین یاراناسی گوزله‌نیلیر . بو گونکی اجتماعی و سیاسی شرایطده‌بو فرقه‌نی وجوده گتیره‌جکدر آمریقالیلار زحمتکش‌لر ، ضیالی‌لر بو فرقه‌یه آرخالاناراق اونون سیرالارینی محکملندیره‌جکدیر صونرا اونیله حاکمیت الده ایدیب دوزگون مقصدلری و خلق منافعیله اویغون اولان طلبات‌لاری اساسیندا حکومت یاراداجاقلار . بونیده‌ده گهنه ، چورومش اقتصادی قورولوش آرادان گئدیب ، سیاستده اونا تابع اولدوغی نظردن توز عمرینه صون قویاجاقدر .

آمریقانین اجتماعی دگیشکلیکلری یاخین زماندا بونی گوستره‌جکدر .

پیام نو

تاریخی رسام «سوریقوف»

— ۲ —

سوریقوفین اثرلری (۱۸٦۰) دان تا (۱۸۷۰) نجی ایله قدر منتشر اولدی . یعنی روسیه‌ده‌لری نهضتین گئنیشلنمه‌سی اوزیندن ملت قوه‌لرینین محکملنمه‌سی موشنده ایدی . او زمان ملتین ، روسیه انقلابی نین حدودنده یئتیشه‌بیه‌ باغلی اولان اقداماتی روسیه‌نین ، بوتون دنیاده مشهور اولان بـو اون ایللیک (۱۸٦۰—۱۸۷۰) ادبیاتینی وجوده گتیرمن اجتماعی حادثه‌لر ایله‌ده کامل مربوطیتی وار ایدی .

۱۹۱۲ نجی ایلده کی روسیه انقلابیله خاتمه تاپان اجتماعی نهضت ، سوریقوفون اثرلرینده متمیز و حقیقی «ره‌آلیستلیق» وجوده گتیریب ، اونون توموربسیوللارینی داها اعتیلنه یرمک و اونون انتخاب ایتدیگی موضوعلارین طرحینی داهادا کماله یتیرمکده ، تاریخی و اجتماعی مسئله‌لری حل ایتمکدن اوتری اونون قطعی تصمیم دوتموش اولدیغین گوستریر .

بوناگوره روسیه‌نین اجتماعی حیاتی نین باشلیجا تابلاتی فقط سوریقوفون رساملیق اثرینده نقش باغلاییب و اونلاردا جلوه‌لنمکله محقق الـدی .

سوریقوفون ، یئرده‌ن توتری قالان و فوق العاده بیر شهرته مالک اولان رساملیق اثرلریندن بویش تابلودر :

۱— «سحر وقتینده تشانچی عسکرلرین ئولدیریلمه‌سی »

۲— «منشقوف ، بیریوزوفادا»

۳— «خانم مارازوفا»

٤— «سیبریانین الحاقی»

۵— « ۱۷۹۹ دا سووو روفون آلپ داغلاریندان عبوری » . او تابلولارین سوژه‌لری روسیه حیاتی‌نین ، مهم تاریخی وقعه‌لریندن اقتباس ایدیلمیش ، «سوریقوف» بو سوژه‌لری تشریح ایتمکده ، ایجه‌صنعتلر تاریخینده تاریخی سوژه‌لری جلوه‌لندیرمکدن اوتری یئنی بیر قدمی یولین گئدیه موفق اولموش و تاریخین دینامیکی قوه‌لرینی درک و اجتماعی تکامل قانون‌لارینین ضدیتلرینی آنلاماق داوت اوتری توز یئندن بویوک بیر استعداد بروزه ویرمیشدر .

سوریقوفون اولنجی تابلوسی ، «سحر وقتینده تشانچیلارین ئولدیریلمه‌سی» تاریخی سوژه‌سی ۱۸۸۱ نجی ایلده قورتاردی . بوتابلودا ، روسیه تاریخیندن ان مهم بیر حادثه‌نی تجسم ایتدیریر ، یعنی روسیه اصلاحاتی نین بانی‌سی و مسسی برنجی پطریت روسیه‌نی اصلاح ایتمک خصوصینداکی نیتین اجراسینا مانع اولان ارتجاع قوه‌لریله آپاردیغی مبارزه لرینت بیریسی ترسیم اولونموشدر .

۱٦۹۸ نجی ایلده ، برنجی پطر خارجه‌ده اولان زمان ، مرتجع بگلر تشانچیلار قوشونونون یاردیمیله دولتی دوشورمک ایستیردیلر . « تشانچیلار » قوشونو «قورخولی ایوان» زماینده تاپیش ، خصوصی امتیازلارا و بویوک استفاده‌لره مالک اولان دائمی خاصه قوشونلاردان ایدیلار . بو «تشانچیلار» شهرده اقامت ایتمکله ، صنعت و تجارتله مشغول اولدیقلارینا ، اقتصادی منفعتلر و عائله ایشلری جهتدن شهرده‌کی افرادیلا تماسدا ایدیلر .

روس دولتی‌نین اساسینی محکملندیرمک قصدیله اولان برنجی پطرین اصلاحاتی ، خیردا مالک ، شهرلی و «تشانچیلار» افرادی نین منفعتلرینه ضرر یئتیریردی . خصوصیله دولتین بو اصلاحاتی کیچیک تجار ایچون داها دا چتین ایدی . بـو اصلاحاتین شهرلارین ، صنعت صاحبلرینین و تجارین منفعتلرین ترقی و توسعه‌سینه یاردیم ایده‌جک ایسه‌ده لاکن ایشین اولینده بو تغییرات اونلاری عصبانی لندیریب مخالفه سوق ایتدی . «تشانچیلارین» ناراضی‌لیقلاری سایرلریندن داها شدتلی و آرتیقیدی چونکه بیرجمعیت عنوانی آلتینده خصوصی امتیازلارا عادت ایتمیشلر ایدی .

مرتجع مالک‌لر و اشراف طبقه‌سی « تشانچیلارین » ناراضی‌لیقلاریندان استفاده ایتمکله دولتی دوشوروب اوندا تغییرات عمله گتیرمک ایسته‌ییردیلر . برنجی پطر بو عصیانچیلاری چوخ شدتلی صورتده جزالندیردی ، یعنی « تشانچیلار » دان (۱۳۰۰) نفرینی قتله یئتیره‌نن صونرا ، اونلارین تشکیلاتینی لغو ایتدی .

« تشانچیلار » استنطاق وقتینده و حکمین اجرا اولوناسینه‌دان قاباق قوت قتل ایله توزلرینین حقلی اولدوقلارینی اینانمقلارینا گوره ، توز حقلرینین مدافعه ایتمکده بویوک بیر استقامت ایله دایانیشدیلار .

سوریقوف بو « تشانچیلارین » قتله یئتیشه‌سیندن قاباق ، موسقوانین قیزیل میدانی نین سحر وقتینده‌کی منظره‌سینی توز تابلوسیندا ترسیم ایتمشدر .

سحرین آلا قارانلیغیندا « واسیلی بلاژه‌نی زه‌نی » نین مشهور کیلساسینین هیکلی نمایاندر ، صول طرفده قره ملین دیوارلاری و میدانین اورتاسیندا دار آغاجلاری گورسه‌نیر . تابلونین صاغ یاری‌سینین بویوک قسمتینی تشانچی عسکرلر و اونلارا اوره‌کی یانان تماشاچیلار اشغال ایتمشلر . قیزیل میداندا ، مترقی اجتماعی فعال قوه‌لرینین وکیلی سیمله برنجی پطرده حاضردر . پطرین توزی و اونیلا اولان یاخین یولداشلاری ، بو تابلونی

قالانی ۳ نجی صحیفه‌ده

چویرن : رضا آذری

آذربایجان رادیوسیندان

فرانسه‌ده انتخاباتین نتیجه‌سی

نوابرین ۱۱ نده خبر ویردیکلره گوره فرانسه‌ده ایلینک مجلس انتخاباتی باشلانمیشدیر . بو انتخاباتدا کومونیستلرین بوتون مملکت‌ده یاریسه ۱۷۵ نفر کاندیدلاری وار ایدی . بو انتخاباتدا شرکت ایدنلرین ۲۵٦۳۲۷۵ ملیوندان عبارت ایدی بو انتخاباتدا سوسیالیستلر ۹۳ کرسی اشغال ایدیب و جمهوری ایتیلر ایسه ۵٦ کرسی یئیه‌سینی ایله باشقا اقلیته قالان فرقه‌لر اشغال ایدیلر بو مجلسده ۳۵ نفر قادین واردیر .

آمریکادا

آمریکادا اوتوزاقدر کارگر تشکیلاتلارینین نماینده‌لرینین واشنگتن شهرینده ییغینجاقلاری اولموشدر بـو ییغینجاق بئله بیر اطلاعنامه چیخارمیشدر کی گرمک آمریقا زحمتکشلری بوتون قوه‌لریله مرتجع طبقه‌یه بیرلشیب توز مبارزه‌لرینه دوام ویرمیشلر هابئله حقیقی آزادلیغی قوروماقدان اوتری داخلی و خارجی مرتجعلرین نفوذ لارینین قارشیسی آلینمالیدر .

چینده

چین کومونیستلرینین رهبری چوش لای دییبدیر کی چینین مرکزی حکومتی بیرطرفدن محاربه‌نین کسیلمه‌سیندن اوتری فرمان ویریب باشقا طرفده‌ده محاربه‌نین گئنیشلنمه‌سی و دوام ایتمکیندن اوتری چالیشیر چونکه دولت قوه‌لری توز اشغال ایتدیکلری منطقه‌ده کامل صلحا دایانیب‌ووروشما فرمانینی گوزلمیرلر بونا شاهد اولاراق دولت قوه‌لرینین چان‌تو کدا هجوم ایشاریسی قید ایتمک اولار .

آلبانیانین ملی مجلسی رئیسه هیئتین بویوک سوسیالیست بایرامی ۲۹ نجی ایل دونومی مناسبتیله استالین یولداشا تبریکلری

آلبانیانین ملی مجلسینین رئیسه هیئتی سوویت اتفاقین بویوک بایرامین ۲۹ نجی ایل دونومی مناسبتیله سوویت عالی شوراسینا و سوویت‌لر اتفاقینین داهی رهبری استالین یولداشا آلبانی ملی مجلسینین طرفیندن تبریک ایدیب و سوویت قهرمانلارینین موفقیتینی آرزو ایتمشلر و هابئله سوویت‌لر اتفاقین ضدفاشیست جبهتی بو گونلرده سوسیالیست بایرامین ۲۹ نجی ایل دونومی مناسبتیله یوگوسلاویانین ضد فاشیست قادینلار جمعیتی و هابئله آلبانی ضد فاشیست قادینلار جمعیتین و باشقا دولتلرین قادینلار جمعیتین متعدد تبریک تلگرافلاری توپلامیشلار

گی دوموپاسان

ئولی قادین

(۲)

اولی او قدر توزینده منعکس ایتمش اولان بو آیناینین مقابلینده دوز دورادیم . اولی او قدر توزینده عکس ایله‌یردیکی ایچون تصویرینی بوسوتون حفظ ایتمیشدی .

اورادا آیاق اوسته و تیتره‌یرمک دورموشدیم . منیم قدر منیم هیجانلی یاخیشلاریم قدر گوزلریمی اونا مالک اولوب باخیب و اوتی قوجاقلامیش اولان شیشه‌نی ، صاف ، درین و بوش شیشه‌نی اوزره‌یه گوزومی تیکیب دورمیشدیم . بئله تماریه گئندی که بو آیناتی سویریم . الیم ایله اونی لمس ایتدیم . سویوق ایدی . اوه ! ای بوتوت عذابلاری و تیکنجه‌لاری منه یوکه‌دن یاخیجی ، غم آرتیران و قورخولی آیناقا ! سرشعت او آداملارکه قلب‌لری بیر آینا کیمی‌دیر ، بوتون ایشیق‌لار اورادا سوروشوب محو اولورلار . بوتون بونودن کئچن ایچینده منعکس ایتدیکی ، تماشا ایتدیکی و توز عشق و علاقه ایچینده جرمه‌وردیگی قیلری اولوتدور . نه قدر عذاب چکیر !

ایشیکا چیخه‌دیم ، و اوزوم ایسته‌مه‌دن ، بیلمه‌دن ، قبرستانا دوغرو گیتدیم . اونون ان ساده اولان قبرینی تاپدیم . بیر مرمر خاج ایدی ، بیرده بو ایچه کلمه : « او سه‌ودی ، سه‌ویلدی و ئولدی »

اوردا ایدی ، آلتدا ایدی ، چورومشدی ! نه قدر قورخولی ایدی ! آلنیم تورپاقا دایانیشدی ، سیزیلدیردیم .

اوزون مدت اورادا قالدیم . صونرا گئجه‌نین یاخینلاشدیغینی دریدیم — او زمان عجیب بیر هوس ، دلیجه‌سینه بیر هوس ، امیدسیز بیر هوس منی بوروردی . گئجه‌نی اونون یانیندا قالیب گئجه‌نین آرخاسیندان قبری اوستونده آغلاماق ایسته‌دیم ، لاکن مخفی اولاراق منی گوروب اورادان قوواجاقلاردی . (اوروپادا گئجه‌لر قبرستاندا آدام قالماق قدغن دی . مترجم)

نه ایته‌لی ؟ بیر حیله ایشلتدیم . آیاغا قالخدیم و بو ایتنلر تولکه‌سینده دولانماغا باشلادیم .

گیدیر گیدیر یئنه گیدیردیم . بوشهر ، ایچینده یاشادیغیمیز شهرین یانیندا نه قدر کیچیک دیر . بوئیلا برابر ئولولرین سایی اوجا عمارتلرده بیرلیکده ده گرتین ایشیقلا یاخان گئنیش میدانلاردا یاشاییب ، اکین لرین چوره‌گین یئییب ، ایچه‌قربت صولارین ایچن دیری لرین نه امر آزتیل دیر .

واولی‌لرین بونون نسل‌لری ایچون ، بوتوم زمانیمیزا قادار ایتمیش اولان بشریت نسلی ایچون ، کیچیک بیرمیداندان باشقا بیر شی لازم دگلدر . یئر اونلاری گئری قایتاریر ، اونوتدوغو نشان اونلاری محو ایدیر . الوداع !

قبرستانی نین صون نقطه‌سینده ، ئولولر قبرستانینی دیری‌لر قبرستانینی گوردوم . اورادا قوجا ئولولر تورپاقا قاریشیر ، خاج‌لار بئله چوروور و یئنی گلنلر همان یرده یئرلشیرلر .

اورا خودرو گل لردن جانلی و قارا سرو آغاجلاریندان دولیدیر . بو بویوک باغ غم‌وریجیدر اورا انسان اتیندن گوبره آلیر .

من تک ایدیم ، کاملا تک . بیر گوی آغاجا پناه آپاردیم اونون قارا و یوغون بوداقلاری آراسیندا توزومی گیزلتدیم . یوغوادورکن بیرتخته پارچاسینا یاپیشان آدام کیمی آغاجین گوتوگه یاپیشدیم و گوزله‌دیم .

هوا قارالدیقدان صونرا پناهگاهیمی ترک ایتدیم ، یواش و آغیر قدم‌لر ایله ئولولر ایله دولو تورپاقین اوزرینده یول گئتمکه باشلادیم .

چوخ اوزون زمان سرگردان ایدیم ، اولی تاپمیردیم . آچیق قوللار و آچیق گوزلر ایله ، توز اللریم ، آیاقلاریم ، سینم وحتی باشیم ایله قبرلری لمس ایدیر واولی تاپمادان ایره‌لی گیدیردیم .

«خلق نغمه‌لری»

گلین ، گلین قیز گلین ! یدی اوغلان ایسته‌ره م ،

اینجی لرین دوز گلین ! سون بشیگی قیز ، گلین...

قیز گلین ، یعنی تازه گلین ، بو کیمی شعرلر آذربایجانین نه‌قدر ظریف و گوزه‌ل اولدیغنا بیر دلیل‌دیر .

اینجی‌لرین دوز ، گلین ! ـ اینجی ، مرواریددیمکدیر . مروارید ایسه ایستی دنیز سولارینده (هند دنیزینده ، خلیج فارسدا بالخاصه) ، باشایان بیر نوع صدفین بطنینده بیر بلیش ، اولدوز کیمی پارلاق ، بیر گوهردیر . هر ایل بهاردا ، عرب اوز گونجیلری ، مخصوص گمی کیمی ، باشلارینا ماسک قویاراق ، بیر آووچ (غارا پول خاطرینه) اوزلرینی دنیزه آتیب ، مروارید صدفی آوولاماق ایچون ، آجی دالغالارلا و بیرتیجی بالیقلار ایله بوغوشارلار ، گاه توپرلری شاهوار گوهر ایله دولی قاپارلار . گاهدا سولار ایچره قالیب ، بیر داها ایشیقلی عالمه دونمزلر !...

دیرلرکه ، انگلیز سوداگرلری ، عرب و عجم غواصلارینی دنیزه آتلادیب اولدورین ، حیات ئیتی مقابلینده ، گتیرمیش اولدیقلاری اینجی‌لر ایله ، آغیر ثروت ناییل اولورلار لکن ، صیادلار ـ بو تهلکه‌لی وظیفه‌نی آنجاق بیر اتک خورما ، یاخود نیچه (روپیه) قارشیسیندا انجام‌ویرمورل ؛

الهکن مرواریدلر ، جلاوزن ، رنگ و گوزللیک اعتباریله نوع نوع اولورلار . اونلارا صاوی ، (غلطان) و سایر آدلار ایله تسمیه اولونوب ، هند راجه‌لرین قیزلاری ، انگلیز شاه‌زاده خانملاری ، اوسترالیادا قویون کیمی سلمک‌و آلتسوت معدنلری‌استعماریله زنگینلشن(لاید) لار او اینجار ، مشتری اولورلار تکه اینجی‌لرین دوز ، گلین...

شبه‌سیز ، بو سوزدن ، زنگین بیر عائله‌نین گلینی قصد اولونور . یوخسا ، یوخسول و متوسط‌الحال بیر گلین ، بیر تک ایچون اینجی‌لی هاردان تاپاجاق ؟ بو کیمی گلین‌لر ، آنجاق ، گوموش پول ، شوشه بیلرزیک و رنگارنگ منجوق‌لار ایله اوز اینه زینت ویره بیلرلر !

اما ، یدی اوغلان ایسته‌رم مسئله‌سی : اوغلان ، بیر آتانین دیه‌کی ، آتانین آرزوسی و سعادت اللیجی‌سیدر . هر قادینین ، اوشاق صاحبی اولماغی ایستر . لکن ، اوغلان اوشاقنی ، قیزا ترجیح ایتمز اسکی زمانلاردان بری شاید دینین تاثیری آلتندا ، اوغلان اوشاقی ممتاز بیر مقامه مالک اولوبدور .

قدیم عربلر اوغلانلاری ساخلاییب قیز اوشاقلارینی دیری ـ دیری توپراغا باسدیرمالاری مشهوردور !

بو ، بیر منطقی سوز اولا بیلمز قیزلارینی محو ایتمک بیر عرب قبیله‌سی ایچینده ، آرتیق قادین جنسی آرادان قالدیرسه‌ک ، عجبا بیر داها اوغلانلاری کیملر وجوده گتیره بیلرمیش ؟

منجه ، کیچیک اوشاق ، ایسترقیز اولسون ، ایسترسه اوغلان ، بیر آتا ایچون عزیزدیر .

لکن (آریستوقرات) بیرمحیطده قادینلارین اجتماعدا مالک اولدیقلاری وطنداشلیق‌حقی دگرسیز اولدیغنا گوره و اونلار اوز معاشلارینی آسانلیقلاله گتیره بیلمه‌دیکلری ایچون درکه آتالار تو جالیق و یوخسوللیق گونلرینی دوشونه‌رک ، اوغلانلاری قیزلارینه بیر پناه حساب ائدرلر .

آریستوقرات تولکه‌لرده ، بیر اکوسیز و اوغول‌سیز قادین‌ایچون حیات شرطلری چوخ آغیر اولور ـ اونا گوره‌ده ، سرمایه‌دار تولکه‌لرین تیلیتی توران زنگین‌لر ، بو کیمی (قادین مسئله‌لرینی) نظره‌آلاراق ، اوغول‌سیز و پناه‌سیز آتالار ایچون چاره‌لر دوشونوب گوزل‌لر ایچون فاحشه‌خانه لر ، گلین‌لر ایچون‌ده ویرانه‌لر حاضرلایه‌رلار !

ساهر

تاریخی رسام «سوریقوف»

۲ نجی صحیفه‌دن بقیه

مرکزی قوموزی‌سیونی تشکیل ایتمیرلر بلکه تابلونین گوزه چارپان قاباق قسمینده نشانچی عسگرلرین مجسم‌اولان قیافه‌لری ، تابلویا تماشا ایده نلرین توجهنی جلب ایدیر .

رسام ، بو نشانچی عسگرلری جه‌لی ، شجاعتلی ، آرام قیافه‌لی‌واراده‌لی مجسم ایتمیش ، پشیمانلیق ، ندامت ، غم و غصه علامتلری بو مصیبته دوچار اولموش اشخاصین قیافه‌لرینده هیچ گورسه‌تمیر ، تابلونین بو منظره‌سی واقعه‌نین حقیقتیله مطابق‌دیر ، چونکه استنطاق اولونان ۱۵۰ نفر نشانچی عسگرلرین فقط ۳ نفر تورلرینی گناهلی بیلیب عفو ایدیلمه‌لرینی تمنا ایتمیشلری معروف‌دیر . نشانچی‌عسگرلرین قیافه‌لری ، سوریقوفین تابلوسینده شجاعت عزت نفس و نهایت‌سیز قوته مالک اولدیقلاری گوستریلمه‌یدیگینده ، توجهی جلب ایدیر ، حتی اونلارین صورتلرینده گورسه‌ان دوشونجه‌وغضب علامتی اونلارین وقارلی هیئترلرینی اکسیلمه‌میشدیر .

سوریقوف بو تابلودا ، نشانچیلار مبارزه‌سینین سون دقیقه‌لرینین عظمت و جلالتینی مجسم ایتمیش ، غافل و یولی ایتیرمیش بیر ملتین نیجه توزدمنلرینین و باشقالارینین منافعینی مدافعه ایتدیگینی نشان ویرمکده‌دیر .

بو غفلت و یولدان آزمالی‌تجسم ایتمکله برابر ، عین زماندا ملتیجه‌رتلی و گوزه‌ل ترسیم ایده‌ب چیوه‌لنه‌بیرمشدیر ، ملی دراماتی بو تصویرله تشریح و توضیح ایتمکین اهمیتینی یالنیز او رسام گه بیلر که ، بویوک اجتماعی تهلکه‌لرایله راپطه‌سی و بو تهلکه‌لرین ایچینده بویوبوب یتیشمیش اولسون .

بو تاریخی حادثه‌نین اخلاقی‌جنبه‌لری ، تاریخی شخصیتلرین‌معنوی‌افاده‌لری و هایله حادثه‌لرین توزلرینده سوریقوفین توجهنی جلب ایتمه‌میش ، بلکه او حادثه‌نین حرتیله دولی‌اولان حقیقی و تاریخی جنبه‌لری رسامین توجهینه یر دوتوشدور .

بو اختلاف و مبارزه تاریخین توزینده بروزه گلمیش ، لاکن‌ده‌خوداسیون و زمینه عنوانیله رسام‌تاریخی نظرده دوتامیش ، قهرمانلاری تجسم و تصویر ایتمکله رولی اوینامالی ایسته‌میش ، بلکه رسامین تابلوسی‌ملی اخلاق و صفاتی تشریح و تعیین‌ایتمک نتیجه‌سینده تاریخی دوره‌لرین حقیقی ماهیتنی ، نظرده ظاهر و مجسم ایدیر بشرین خصلتلری ، تاریخی دوره‌لرین خصوصیاتینا باغلی اولدیغی‌وزمانین اقتضاسینا گوره تغییر تاپدیغی ، بوتابلو داکامل‌بیرصورتده مشاهده اولونماقدادیر

بین‌الخلق احوال

۱ نجی صحیفه‌دن بقیه

ترقی پرور احزابلار دموقراتلارین مطبوعاتی ترومنین ، برنسین و بونونله‌لوکه حکومتین مرحوم پرزدنت روزولتین آپاردیغی سیاستدن اوزاقلاشمالاریندان گئله‌رین نراضی اولمالاری ایله ابخاح ایدیرلر

نویابرین اونوندا یکتیه گوری فرانسه ملی خلق مجلسه سئچگیلر گئچیریلمشدر

سئچگیرین یکونلاری حقده فرانسانین توزونده (مستلکه سیز) الده ایدیلن معلوماتلار گوستریرکه قوموتیست فرقه‌سی هم تولان صسلری ، هیمده ونیقه‌لرین سعی جهتجه بیرنجی یری دوتموشدور قوموتیستلرین ۱۶۴ نماینده «خلق جمهوریت حرکاتی» فرقه‌سیندن ۱۵۸ نماینده ، سوسیالیستلرین ۹۲ نماینده سئچیلمیشدیر .

ارتجاعی دسته‌لر «جمهوریت آزادلیق‌فرقه‌سی» ، ده‌قولیچولارا تفاقی و باشقالاری) ۷۳ونیقه ، «سول‌جمهوریتچیلر» ۴۷ ونیقه آلمیشلار .

قوموتیستلرین علیه‌سی‌خصوصیله اوناگوره علامتداردیر که ، سئچگی حاضرلیقی ارتجاعین قوموتیستلری تعقیب ایتدیگی ، قوموتیست فرقه‌سینین ایره‌لی سوردیگی نامزدلره‌قارشی یونه‌لدیلمیش بهتانلارین یایلماسی و سائره شرائطینده گئچیشدیر .

بوندان باشقاماغ‌داتره‌لرتولکه‌ده ارزاق چتیلیکلریندن استفاده ایده‌رک سئچی جیاری قورخودورلارکه ، اگر سسلر سول فرقه‌لره ویریلیرسه‌اوزمان «آمریقا پول‌وارزاق ویرمه‌یه‌جکدیر» ده‌قولیچولار اتفاقی و باشقا ارتجاعی دسته‌لر قانون اساسی‌نین دموقراتیک اساسلارینا یئنی‌دن باغیلماسی شعاری ایله چیخیش ایتمیشلر .

فرانسه قوموتیست فرقه‌سینین مرکزی قومیته‌سی کاتبی دوقلو بیان ایتمیشدرکه ، دایه‌دیکی سئچگیلرده فرانسه قوموتیست فرقه‌سی‌نین غلبه‌سی گوستریرکه ، ارتجاع تهلکه‌سی قارشیسیندا زحمتکشلر طبقه‌سی صفلرینین ، جمهوریتچیلرین قوه‌لرینی بیرلشدیرمکه چالیشیرلار »

احصائیلر ایولین ۲ سینده‌آپی سئچگیلره نسبتا ۲۴ یئر ایتیرمیشین اولان سوسیالیستلرین جدی مغلوبیته دوچار اولدوقلارینی قید ایدیرلر شبه‌سیز بو اونون نتیجه‌سیدرکه ، سوسیالیست فرقه‌سی‌نین رهبرلیگی ، اینکه یالنز کنه‌لرین بیرلیگه اولان مئیلینی نظره آلمامیش ، عکسینه اولاراق او ، قوه‌لری پارچالاماق یولی‌ایله گتمیش و ارتجاعی فرقه‌لر اولدوغو کیمی او قوموتیستلر علیهینه مبارزه‌ایتمه‌یه یوتولموشدور

ح. ن

اکرم شهبازی

«آزادلیق بهاری»

صبا باغبانین اولمیش در که وارسنده بیله رونق
روا در فخر ایله قویسون باشا او تاج شاهانه

* * *

نه‌خوش مژده ویریر ایندی امن یئلر بیزیم یوردا
که آزادلیق بهاریندا دونوبدور بیر گلستانه
اوخورلار نغمه خوان بلبلرین چوخ خوش نوالیله
دوشوب علم و کمالین چشمه‌سی هر یاندا جریانه
آچیلیب هر یانیندا لاله و نرگس کیمی گللر
هوا بیر مشک عنبر تک ویریر عیسی دمی جانه
گونوللر شاد اولی فصل بهارین خوش هواسیندن
طبیعت بخش الدیب ویردی صفا و صلح دورانه
اگر طرف چمن‌دی بلبل خوش الحانه پوردی
مقدس دردده سن پس توپراغین اولماز بو افسانه
گورونور اولموسان صلح و صفاده شهره عالم
حقیقتدور دانابیلمز بونی هیچ دوست‌و بیگانه
اولوبسان مهد آزادی بیلیر هر عاقل و عارف
او دور شاعر سایر وصفین سنون هر یئرده‌داستانه
اگر اوغروندا ویرسه باش و جان هر آذرستانلی
بونی تاریخ ضبط ایلر اولار اقدام جانانه
اتلون شمع حقیقتدن بو گونلرده آلیر الهام
مبارز قهرمانلار یت اولوب سرمشق ایرانه
سنون وصفین ، ای احرارین گوزه‌ل یوردی
چاتیبدی شبهه‌سیز بو دوره‌ده خورشید تابانه
نوبا بیلمز قدم بیر ده یورا غارتگر دولات
طراولتلی قالار یوردوم تاپلماز اوندا ویرانه

اعلان

اقتصاد عالمینده صرفه آختارماق اولین شرطدر:

داش کومورین حرارتی و صرفه‌یه تمام اولدیغی هاموبه معلوم‌وآیدین در مخصوصا قیمتلری بونااوزه ده اوجوز اولا ـ (مراغه‌محصولینین‌خرواری ۳۳۰ ریال وتبریز محصولی ۱۶۵ ریال) اودون و آیری ـ یاناجاقلارین عوضینه داش کومور مصرف ایده‌نلر مملکتین اقتصادیاتنایاردیم ایتمکدن باشقا آغاجلارین وورولماقیندان که تولکه‌نین آبادلیغینا بیر موثر عاملدر جلوگیرلیک ایده‌جکلر

ش ۳۶۶ ۲-۳

آدرس ـ فردوسی خیابانی‌روس و ایران بانگینین مقابلینده
شرکت سهامی زغال سنگ تبریز

فتحی خشگنابی

عشق و محاربه !
یا
آلکساندرین خاطره‌لری

ـ ۱۶ ـ

و بوخولار و بو شیرین خیاللار منیم‌شیمیمده تورله‌ره‌ک دنیانا بیر بهشت کیمی اوله‌جغنی دوشونوردوم ، خیال ایدیردیم که ، صلح و راحتلیک دنیایا حکومت ایدیر . هامو آزاد‌تضاهجا دولانیر ، هامو تامین‌لی بیر حیاته مالکدیر . آج‌قالماقلار ، ایشسیزلیکدن ایتلمه‌دن زحمتکشلر خوشبخت یاشاییر و هامو مقدس ، دوز گوزت و علمی یئنی قورولوش اصولی آلتیندا اداره اولونور

بو زمان بیردن ـ بیره سس ـ کوی قوپور و منیم فکریمی ایتی قیریلیر ...

لاکن من ینه ده اوز یئنی ایشیرمیرم ، صلح و امنیت خاطره‌سینه وورپوشماغا دوام ویریرم ...

گور ... گور

نه مهتابلی و گوزه‌ل بیر گئجه دیر . پارچا ـ پارچا آغ بولوتلار هوانی اوزه‌رین دوتموش و آی اولنلاریت آرخاسیندان اوز ایتی سحرلیمیش ایشیقلی قیافه سیله گوموش دن دوزه‌لمیش بیر گمی کیمی سمانین دنیزینده اوزمکده‌دیر . پارچا بولوتلارین دوره‌سی بنفشه و ساری و گوک رنگینده گوزه چاریر ، آی اونلارین آرخاسیندان گئچرکن اونلار چالدان ـ حالا دوشه‌رک رنگ ـ برنگ اولورلار .

بو طبیعی منظره اولدیقجا گوزه‌ل و آلداویجی‌دیر . انسان همیشه طبیعتین گوزه‌للیکلرینی سئویر و اونو تقدیس ائدیر . بو گوزه‌للیکلر حس اولونان لحظه‌لر انسانین عمرینین ان قیمتلی لحظه‌لرینده‌ندیر .

من باجیم کاتیا ایله بیرلیکده سنی ایوبلیزدان والیرماق ایچون بو کیمی گئجه‌لرده سیره گئدردیک . من او گئجه‌لری هئچ‌وقیتده اونودا بیلمیه‌جکم . هر اوچمیز بیرلیکده صون کتابخانه‌دا اکثیب علمی و اجتماعی بحث‌لره گیرشدیگیمیز بیر زماندا کاتیا صون درجه حرارتله بیزی تنقید ائدردی . او بوتون مسئله‌لری منطقی بیر طرز ایله آراشدیریب بیزی قانع ایتمکه چالیشار ایدی . باجیمین او جدی قیافه‌سی ایندی ده خاطریمده‌دیر

من باجیمی صون درجه بیر محبتله سئویردیم ، خصوصیله ایندی دنیاده اونا قارشی ده‌رین بیر محبت دویوردوم .

افسوس ! او بورادا یوخدور . بیلیرم نه ائدیر ، آتام جبهه‌یه گئتدیگی زمان باجیم منه یازمیش ایدی که ، منده جبهه‌یه گئتمک ایسته‌ییرم .

کاش اودا گئتمیش اولایدی . من اونون بوردا متیاه بیرلیکده جبهه‌ده اولماسینی آرزولا ییرام . او گلدیکدن سونرا راحت وقتلرینده ینه ده کتاب اوخویوب مختلف علمی و سیاسی مسئله‌لر باره‌سینده منیله بحث ائده‌جکدیر .

دنیادا انسان ایچون بیر مهربان باجیدان اولماز

سیندان آرتیق و اوستون بیر خوشبختلیک یوخدور .

من اوز باجیما پرستش ائدیرم . اونو دنیالارجا سئویرم . اونو منیم اوز قارداشیم (میشا) ه دان دا آرتیق سئویرم . یازیق میشا ! یازیق جبهه ده یارالانیب اولن زمان دا باجیما بیر مکتوب یازمیش ایدی . باجیم اونو اوخویاندان سونره آغلایردی . مثیرمت یاره‌سیدان چیخماز ، او ، میشانین مکتوبنی اوز خاطرات دفترینه یاپیشدیریب سونرا اونون عکسینی قارشی سینده دوروب

من صون انتقامینی آلاجایام ـ دیه آند ایچدی .

بو آندی ایچرکن اونوت گوزلرینده آجیق و غرت آلاولاری پارلاییردی .

انتقام ! دنیادا انتقامدان لذتلی بیر زاد یوخدور ، انتقام بیزی غلبه‌لردن غلبه‌لره طرف آپاریر و بیزه قدرت ویریر .

بو گون دشمندن انتقام آلماق هر بیر شوروی عسگرینین مقدس ایده آلی و آرزوسی دیر .

بیز اوز جوانلاریمیزین جسدین ، بشریت قرانلیقلاریت گوردیکسه انتقام ـ انتقام ! دیه دشمنه قارشی آپاردیغیمیز مبارزه یه رحمسیزجه سینه دوام ویریریک ...

من باجیمه محبتیمه ، تاپامیم سئوگیمه آند ایچیرم که دشمندن ، گناهسیز و بشریت اوغروندا توتیش جوانلاریمیزین انتقامینی آلیم ...

* * *

انگلترەدە

۱ اینجی صحیفه‌دن بقیه

ویره‌مه باشقا بونا بنزەر صنایع شعبه‌لرینین ملی‌لشدیرمه قانونونا تابع توتولاجاقلاری وعده ایدیلمکده‌دیر انگلتره حکومتینین داخلی‌لماقدان تعقیب ایتدیگی بو سیاست ایندیکی شرائطده مترقی بیر آددیم سایلابیلیر. اونا گوره ده انگلیز ارتجاعی و قاپیتالیسم دستگاهی بوتون قدرتی ایله بو تدبیرلرین آلینماسی ایله مخالفت گوسترمکده‌در.

لاکن «اتلی» قابینه‌سی ایشی‌ان مناسب بیر وقت باشلامیش. یعنی اینکه اولاراق انگلیز ارتجاعینین مؤثر سنگری اولان انگلیز بانکینی ملی‌لشدیرمه‌سی ایله، ئوز سونراکی ایش‌لری ایچون جاده‌نی حاضرلامیش و انگلیز قاپیتالیستینین مهم بیر سلاحینی اونون الیندن آلمیشدر.

«اتلی» نین سویله‌دیگینه گوره انگلیز سرمایه صاحب‌لری دولتین بو تدبیرلری برابرینده اشکال توره‌تمک ایچون ئوز سرمایه‌لرینی خارجه انتقال ویرمکه تشبث ایده‌جکلری خطری‌ده موجوددر.

شاهیت قرائت ایتدیگی ایش پروقرامیندا ایندیه قدر انگلترەدە صلح موقع‌لرینده معمول اولمایان اجباری نظام خدمتی‌نین ده معمول ایده‌جگی ماده‌سی‌ده داخل‌دیر.

لاکن بو ماده انگلتره لیبوریست (ایشچی) پارتی‌سی نماینده‌لریندن بیر قروپون مخالفتینه اوغرامیشدیر. اساسا انگلترەدە ایشچیلر همیشه اجباری نظام قانونی علیهینده اولموشلار و خصوصا اینکه ایندی محاربه خطری موجود اولمادیغی و حتی دنیادا سلاح‌لارین آزالدیلماسی تکلیفی بوتون بویوک دولت‌لر طرفیندن تقویت ایدیلدیگی صیرادا، انگلیز حکومتینین بو ایشی هیچده منطقی گورولمه‌مکده‌در. بو ماده پروقرامین باشقا قسم‌لرینین خلافینا اولاراق محافظه‌کارلار و چورچیل طرفیندن تائید ایدیلمیشدیر.

پارلمنتین بو یئنی اجلاس دوره‌سی انگلتره‌نین خارجی سیاستی حیثیندن‌ده جالب توجه اولموشدور. چونکه بو اجلاس همیشه اولدیغی کیمی ینه‌ده «اتلی» و «بوین» ین خارجی سیاستده تعقیب ایتدیکلری خطر کننده محافظه‌کارلارین امپریالیست و استعماری سیاست‌لرینین مداومی اولدیقلارینی گوسترمیشدیر.

بو اجلاسدا هامیدان آرتیق توجه شایان اولان مسئله چورچیلین ملتلر آراسیندا سوء تفاهمی آرتیرماق و یئنی بیر محاربه توره‌تمک اوغروندا تشبث‌لرینین دوام ایتدیرمه‌سیندن عبارتدر.

«ژنرالیسیم ستالین» ین «تیوشلی» ایله مصاحبه‌سی، «مولوتف» ین عمومی سلاحسیزلاشما ایچون برلشمیش ملتلر عمومی اجلاسیندا دریش ایتدیگی تکلیفی و داها سونرا بو گون اوقتوبر انقلابینین ۲۹ نجی ایل دونومی مناسبتیله «ژدانوف» ون نطقی ایله، سوومت اتفاقی طرفیندن باشلانمیش اولان «صلح حمله» سی تعقیبنده «چورچیل» ین یئنی تشبث‌لری، دنی جنب ایتمکده‌در.

چورچیل یئنی‌دن روس عسکرلرینین «البه» چایی اوزه‌رینده و اوروپانین پاریسی‌نین سوومت اتفاقی توشرولی آلتیندا اولماسینی ایره‌لی سورمک — هابئله — فرانسه انتخاباتی اثرینده اوروپانین غربینده وجوده گلمیش اولان یئنی وضعین بحث ایده‌رک انگلتره‌نین دائمی حالدا آماده اولماسی و انگلترەدە دائمی نظام وظیفه قوروللماسی لزومینی یئندیرمیشدیر. «چورچیلین» بو یالان ولهجه

مطبعه دموقراسی‌سینا...

اول صفحه‌دن بقیه

دی‌یرسن که، بورادا منم بغدادادا کور خلیفه، داها بیلمیرسن سن الله بازاردا بو آدامین الی پلوو پشک کتنه‌یب در، اودا بئله بازار.

عرض الله‌یم قوللوقوبا که ستون دا چارمن کسیلیب ستوب وتتووی بالان یئره آلالاریندا آجیغینی یئره‌دمن چیقاق ایسته‌یرسن. قولاق‌آس هله سنه بیر مثل دی‌یم. دیه‌ورلر بیر پهلوان وار ایمیش، کشمه‌رمیش سویوب‌توب میدانا دوشرمیش، باشلارایمیش رجز اوخوماغا، لاکن هر کس ایله کشتی دوتار میش یاسیلارمیش. یئره پیخیلدیقدان سونرا دوروب الوه گلرمیش — الوده منیم قاپیناما‌مدان‌دا یئسه بیر قاپیناماسی‌وارایمیش، اونو آلارمیش اونباسینا گوپسرمیش یئره...

دیسک آقای مدیرت ده عیب اولماسا — چوق داتیشان یازیچیلارا و هر دفعه گورورشده ئوز شعرلرینین هاموسین اوخویوب و ئوز—ئوزلرین تعریف‌له‌ین شاعرلره گوجی چاتمادیغینا گوره قیر ساقیز اولوب یئریم، یعنی مطبعه‌نین یا داها دوغروسی قاپیناماسینین یاخاسیندان یاپیشیر. آقای مدیرا خواهش الدیرم ایاغینی نهاردانت سونرالار مطبعه‌یه قویاسان، اوزمان گوره‌رسن که دوغرودان‌دا تولی‌لر دی‌یربین دیری‌لر حالوا پشیر. باخ بیری گلیب اورادا قاسالارین باشیندا دوروب ده‌ده‌سینین تولی‌ه‌لین. بابا‌سینین مسافرتین و مین‌لرجه بو جور سورلر. ایت گه‌جیسی، قورت گه‌جیسی دانیشیر.

بیر وقت گوریرسن آقای مدیرا ستون جانوورا آند اولسین ستون جانوورا یالان آند ایچن سته شورلوزیبه اولسون باخ — باش مقاله‌نی دیب مقاله یئرینه یاغلاییب صفحه‌لریده ماشینا ورمیشم.

یازیچیلار گلیر ئوز مقاله‌لرینین بارەسینده بورادا بحث الدیرلر.

شاعرلر گلیر — آقا منیم ۶ نجی شعریمده ایکینجی مصراعدا بیر غلط وار در — دیه‌ه باشیمیزی قانیرلار، مطبعه‌نین مدیری بیرطرفدن، مصحح بیر طرفدن، اونون کمکی بیر طرفدن چلوپزچی بیرطرفدن، یولدان کئچیردیم الله دئدیم بورا بیر باش‌ووریم دینلر بیر طرفدن... آدامی الله احاطه‌له‌یرلر که آدامین باشینی قاشیماغا مجالی اولمور...

هله بونلار یو!

گلدیک آقای مدیرین ایشلرینه، تلفون زنگ وورور. زرینق... زرینق...

آلو نه وار؟ — آقای مدیر دی‌یر که، فلان مقاله‌نی دوزمه‌سینلر لازم ده‌ییل.

حالبو که، مقاله دوزیلیب قورتارمیش‌دیر.

آقای مدیر دی‌یر که فلان مقاله‌ای گرەک ئوزیم گوروم. فلان شعری اوچونجی صحیفه‌نین ۴ نجی ستونینین آشاغی سیندا قویارسیز...

اودا باش اوسته، آقای مدیره ویریجی سوزلری انگلیز جامعه‌سینین افکار عمومی‌سینی قاریشدیرماق و بئله‌لیکله ئوز امپریالیست دوستلارینی ماسقالاندیرماقدان ئوتری‌در.

چورچیل حتی بیر قدم ده ایره‌لی گیده‌رک «پوتسدام» قونفرانسینین حساس موضعینده محافظه‌کارلارین ایش‌دن دوشدیکلری ایچون قونفرانسدا آلینان قرارلار ایله موافقت ایتمه دیکینی ده سویله‌میشدیر.

بوتوت بو تشبث‌لر، مارشال ستالینین چورچیلی یئنی محاربه آلوولی گورورگه‌ین‌لر صیراسیندا قرارورمکده نه قدر حقلی اولدیغینی گوسترر.

جسارتا عرض ایله‌ییم که، باخ ساعت ۳ در هله ایچری صحیفه‌لر بوش‌دور.

خیر، آقای مدیر، مطبعه دیکتاتورلیغینا... مقاله یازدیریرسیز دیسون ۱۲ اسامین قابلی آدامین بوشونا سالار.

باخ بیلیرسن نه وار؟ ایمر ایسته‌یرسن سویومیز بیر آرخا کشمه، حسابیمیز چلیشیک دوشمه‌یه. گل قارداش نه سن بیزه مقاله یاز، نه بیز سنه، بوخسا باشوا بیر اویون گتیره‌رم که قیامته کیمی دادی دماغیندان گتمز، بیرده گوریرسن که صحیفه‌نی بیر کتاب کیمی باغلادیم. کتیبه یاریسی تیچه کی گورورسن بیلیرسن کیمی قاپونوی داپاتلیقدان چیخاریب دیه‌رم آقای مدیر جنابلاری! ۴-نجی صحیفه بوشدور. گل مقاله ور. او وقت دوشونورسن که مطبعه‌دیکتاتورلیغی، یعنی نه‌نه...

***

منجه آقای مدیر بونی اوخودیقدان سونرا تکلیفینی قاناجاقدر. عرض ائله‌یم حرمتلی مطبعه‌یه که بیزاولدین بیلیریک که مطبعه یاغشی در. اما او دیه‌رلر که آلله یس دلیجینین ایوینی ییخسین.

بیرده بئله کی باغیرام نه سیزده گناه وار نه مدیرده. سیزین و بیزیم وقتیمیزی جهت میز بئره آلانلار گناهکاردیلار.

بیرده آقای مطبعه! من اومقاله‌ده یازمیش ایدیم که «مطبعه دموقراسی‌سینا...» اما مطبعه‌ده اشتباه اولاراق «مطبعه دیکتاتورلیغینا...» یازیلمیشدیر.

ایندی مصحح بیلیر، سیز بیلرسوز خواهش الدیرم تصحیح اولونسین...

• داخلی خبرلر

انجمن‌ایالتی زنجانین تصویبه‌له زنجانین تخلیه‌سینه دستور ویرلمیشدیر

سه‌شنبه گونی آبان آیینین ۲۱ نده ژنرال غلام دانشیانا انجمن ایالتی رسمی صورتده دستور ویردی که زنجان قسمتینی قیزیل باش و فدائی عدەلریندن تخلیه ایتسین.

• ژنرال دانشیانین تلگرافی

میانه دن

انجمن رئیسی جناب آقای شبستری

۱— انجمنین امرینه گوره آخشام ساعت ۹ دا زنجاندان قیزیل باش عده‌سی کلیة میانه‌یه حرکت ایتدیلر.

۲— فدائیلرده صاباحدان حرکته باشلایاجاقدیر.

۲۲-۸-۲۵ ژنرال دانشیان

اداری اعلان

حرمتلی آبونه‌چیلر- یمیزدن تقاضا اولونور ئوز آبونه پول‌لارینی ویرمکده تسریع ایتسینلر

دنیا خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

آلبانیا باش وزیرینین یئنی بیر یادداشتی

آلبانیا باش وزیری ژنرال انور خوجا برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین کاتبی تریگوولیه یئنی بیر یادداشت گوندەریب و انگلیس دولتینه اعتراض ایتمیشدر بو ایکینجی نوتادر که انور خوجا انگلیس دولتی‌نین یاراماز ایشلرینه اعتراض ایتمک ایچون گوندرمیشدر انورخوجا بو یادداشتدا انگلیس دولتی‌نی یئنی بیر محاربه یاراتماق فکرینده اولماقدا محکوم ایتمیشدر.

برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین اقتصادی ایشلر هیئتینین جلسه‌سی

برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین اقتصادی ایشلر هیئتی دونن جلسه تشکیل ویریب ارزاق مسئله‌سی باره‌سینده دانیشیق آپارمیشدر. مسیو کرومیکو دیمیشدر که ارزاق تولید ایده‌ن مملکتلر و مصرف الده‌لرده قناعت ایته‌لیدرلر صنعتی ئولکه‌لرده سیاسی منظورلار کناره قویولمالی و بو خصوصدا‌هامو بیر - بیرینه یاردیم گوسترمه‌لیدرلر.

برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین دوردونجی کمیته سینده

برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین دوردونجی کمیته‌سینده قیومیت مسئله‌سی باره‌سینده دانیشیلمیشدر سوومت اتفاقی نماینده‌سی نوویکف بیر نطق سویله‌ییب دیمیشدر که قیومیت شوراسی ایندیه کیمی تشکیل اولمامیشدر بوایشین مسئولیتی باشقا ئولکه‌لری ئوز قیومیتلری آلتینا آلمیش دولتلر عهده‌سینه‌در. سوومت نماینده‌لر هیئتی بوتو تقاضا ایدیرلر که بومسئله‌نین گئدیشیده برلشمه‌سینه سون قویولوب قیومیت شوراسی تشکیل تاپسین امنیت شوراسی و برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین اشتراکی اولمادان انگلیس دولتی‌نین فلسطین مسئله‌سینی حل ایتمکدن ئوتری چالیشماسی برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین اساسی قاعده‌لریله اویغون دگیلدر. فلسطینین تکلیفینی معین ایتمک ایچون ایکی یول واردر:

بیرینجی‌سی فلسطینه استقلال ویرمک ایکینجی‌سی اینه‌قدر‌کی قیومیت آلتینا آلماقدر: ماورا اردن مسئله‌سی ایسه گرەک بئله بیر یولیله حل ایدیلسین.

نوویکف سونرا بئله دیمیشدر، جنوبی آفریقا ئولکه‌لرینین آفریقا جنوبیندا اولان مملکتلره یاپیشماغا دائر تقاضالاری برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین اساسلاری و قرارلارینین خلافینه‌دیر. نوویکف نطقی‌نین سونوندا برلشمیش ملتلر تشکیلاتینا پیشنهاد ایدیلمیش لایحه‌لر خصوصیندا دیمیشدر که بو پیشنهادلاردا بیر صیرا ناقص‌لر واردر چونکه اونلارین اساسی برلشمیش ملتلر تشکیلاتینین اساسلارینین عکسینه اولموشدر.

یازیچیلارا

معترم یازیچیلاردان خواهش اولونور یازدیقلاری مقاله‌لری مرکب ایله و آیدین یازسینلار تا روزنامه اداره‌سی و مطبعه‌نی اشکالا دچار ایتمه‌سینلر.

جوانلار مجله‌سی

شنبه گونو آبان آیینین ۲۵ نده آذربایجان دموکرات جوانلارینین مرکزی کمیته‌سی اورقانی اولان جوانلار روزنامه‌سی ۱۶ صحیفه‌ده چوخلی گراور و آشاغیداکی مطلبلرله منتشر اولاجاقدر.

۱- جوانلار ۱۶ صحیفه‌ده ۲- آذربایجان اونیورسیته‌سی ۳- آزادیخواه فرقه‌لرین ائتلافی ۴- ارمنی ادبیاتیندان ۵- علمی مقاله‌لر - ایکی فرداد ایکی شیرین‌حلیقی صلح طرفدارلاری گیه‌ه‌دیر و باشقا شیرین مطلبلر...

صلح اوغروندا

۱ اینجی صحیفه‌دن بقیه

بیرطفه‌نین طرفینده بش متبوع دولت‌لرایله باغلاناجاق صلح مقاوله‌لرینی ۴ خارجی ایشلر وزیرلری طرفیندن تهیه اولموش لایحه‌لاری بش جلده منتشر اولدی. بو لایحه‌لر بیر ایل زحمت‌دن صونرا تهیه ایدیلیش وقطعی صورتده اجرایه قویولماقدان ئوتری صلح قونفرانسینه تصویبه قویولموشدر.

نحوه عمل مباوزه‌سی

رأی آلماق مسئله‌سی حقیقتده‌دیک اولار صلح قونفرانسی‌نین ایشه باشلادیغی گونلرده بویوک‌ماجلر توره‌تمیشدر بو خصوصدا مخصوصا استرالیا نماینده‌سی اوائن تحریکاتینه اشاره ایتمکی لازم گوروروم.

بوخاطیردا قید ایتدیگیمیز کیمی مولوتوف پیشنهاد ایتمیشدی قرارلار نماینده‌لرین اوچ ده ایکی اکثریتیله تصویب اولمالیدر. بو پیشنهاد تمامیله منطقی بیر پیشنهادایدی. فرانسه سوسیالیست فرقه‌سینین اورقانی «پوپولر» روزنامه‌سی بو خصوصدا یازمیشدر: «ساده اکثریت قطعیاً سوومت دولتی‌نین ضررینه اولاجاقدر...» مولوتوف دیمیشدر که:

«بیزیم رأی آلماق قاعده‌سی باره‌سینده جدی نظرلریمیز وار در. اوجده ایکی اکثریت طرفیندن آلینان قرارلار ساده اکثریتین قرارلاریندان آرتیق ده‌گرلیدر...»

بو خصوصده امریقا و انگلیس نماینده‌لریندن باشقا مخالفت ایده‌نلردن استرالیا نماینده‌سی «اوات» و یونان نماینده‌سی «ترالداریس» گوسترمه‌لیدرلر.

«اوات» انگلیس دومینیونی استرالیانین خارجی ایشلر وزیری «نحوه عمل» مبارزه‌سینده ساده اکثریتین موافق نتیجه‌لرین گوز اوپابلدی اقلوسافوللارین تعیینه نظره آلاراق اوچ ده ایکی اکثریتله شدیدصورتده مخالفته باشلاییب و سوومت نماینده‌لری علیهینه یردانی اکثریتین یارادیلماسی نقشه‌سیندن آچیق صورتده طرفدارلیق ایتدی. استرالیا دا حقیقی حکم سورمن ۷ معروف بین‌المللی تروستلارین نماینده‌سی اولان اوات‌ین بو تحریک آمیز پیشنهادیندن هلنده، جنوبی آفریقا و یونان نماینده‌لری ده طرفدارلیق ایتدیلر. چوق تاسفله دیمک لازمدر که انگلیس و امریقا نماینده‌لری‌ده ایکی هفته بوندان اول قبول ایتدیگی‌قراره (اوجده ایکی اکثریته) اعتناسیز باخماقلا، صلح قونفرانسی‌نین ایش‌لرینده سابوتاژ ایتمک خیالیندا اولان تیلرینی بلندیردیلر.

نهایت رأی آلماق قاعده‌سی باره‌سینده نحوه عمل قبول ایتمک و بو قونفرانسین داخلی ایشلری نیت مقرراتینه پشنیک ایچون بیر قومیسیون انتخاب اولدی. بو قومیسیون دا ژوئیه‌نین ۳۰ یندان آوقوستین دوققوزینا قدر دوام ایدمن مذاکراتدا سوومت نماینده‌لر هیئتی‌نین رئیسی مولوتوفون منطقی و محکم دلیل‌لرینه رغما، اوکراین، یوگوسلاویا و لهستان نماینده‌لری‌نین اظهاراتینه باخمایاراق، قومیسیون نسبی اکثریتی قبول ایتدی. آوقوستین ۱۰ یندا من بیرینجی دفعه صلح قونفرانسی‌نین عمومی اجلاسیندا حاضر اولان زمان استرالیا نماینده‌سین بیر تحریک آمیز و «دماقوق» نطق سویله‌مکده گوردوم. بو جلسه‌ده قونفرانسین عمومی اجلاسی دلیل و منطق اوزره دییل بلکه اراده‌سیز و حقیقی استقلاله مالک اولمیان دولتلرین نماینده‌لری‌نین رأیلریله نسبی اکثریتی قبول ایتدی. بو نحوه‌یله صلح قونفرانسی‌نین اعتبارینه بیرینجی آغیر ضربه دگمه‌دی.